

ทริคิโนซิส (Trichinosis)

ในปี พ.ศ. 2546 สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยด้วยโรคทริคิโนซิส จำนวน 126 ราย ไม่มีผู้เสียชีวิต อัตราป่วย 0.20 ต่อประชากรแสนคนลดลงจากปีที่แล้วซึ่งมีรายงานการเกิดโรคทริคิโนซิส 0.46 ต่อประชากรแสนคน (รูปที่ 1) ทั้งหมดเป็นรายงานจากภาคเหนือ 3 จังหวัด คือ พะเยา 63 ราย น่าน 52 ราย แม่ฮ่องสอน 11 ราย คิดเป็นอัตราป่วยต่อประชากรแสนคน เท่ากับ 12.47, 10.72 และ 4.60 ตามลำดับ (รูปที่ 2) โดยจังหวัดที่มีรายงานการเกิดโรค 2 ปีติดต่อกัน ได้แก่ จังหวัดพะเยาและน่าน

เพศและอายุผู้ป่วยพบว่า เป็นชาย 80 ราย เป็นหญิง 46 ราย หรือคิดเป็นอัตราส่วนชายต่อหญิง เท่ากับ 1.7:1 ส่วนใหญ่อายุ 45-54 ปี มีจำนวน 26 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 0.35 ต่อประชากรแสนคน (รูปที่ 3) พบการระบาดในเดือนกุมภาพันธ์ มีนาคม เมษายน และพฤษภาคม เดือนกุมภาพันธ์มีผู้ป่วยมากที่สุด (รูปที่ 4) จากการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ประจำจังหวัด มีรายละเอียดดังนี้

จังหวัดพะเยา พบการระบาดที่อำเภอเชียงคำ ที่บ้านสบทุ บ้านน้ำมิน บ้านน้ำมินเหนือ ตำบลแมลาว และบ้านต้นผึ้ง ตำบลร่มเย็น พบผู้ป่วยจำนวน 63 ราย เป็นชาย 42 ราย หญิง 21 ราย คิดเป็นอัตราส่วนเพศชาย หญิง เท่ากับ 2:1 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35 - 44 ปี (รั้อยละ 31.8) ร อ ย ล ะ 31.8) ร อ ง ล ง ม า

ได้แก่อายุ 25 - 34 ปี (ร้อยละ 23.8) และ 15 - 24 ปี (ร้อยละ 14.3) รายแรกเริ่มป่วยเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 ผู้ป่วยมีอาการปวดท้อง ท้องเสีย มีไข้ ปวดบวมบริเวณใบหน้า ปวดกล้ามเนื้อบริเวณน่อง ปวดศีรษะ และเปลือกตาบวม สาเหตุเกิดจากการนำสุกปลาที่ล่ามาได้จากบ้านต้นผึ้งมาซำและรับประทานในหมู่บ้าน และจำหน่ายที่บ้านสบทุ บ้านน้ำมิน และบ้านน้ำมินเหนือ แล้วนำมารับประทานอย่างสุก ๆ ดิบ ๆ ในช่วงเทศกาลตรุษจีน ตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2546⁽¹⁾

จังหวัดน่าน จากการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม (Active case Finding) พบผู้ป่วยเพิ่มอีก 42 ราย รวมเป็น 94 ราย พบการระบาดที่บ้านพ้อ ตำบลแสนทอง อำเภอวังมา และที่บ้านสบมาง ตำบลภูฟ้า อำเภอป่อเกือ

ที่บ้านพ้อ ตำบลแสนทอง อำเภอวังมา พบผู้ป่วยจำนวน 27 ราย เป็นชาย 18 ราย หญิง 9 ราย คิดเป็นอัตราส่วนเพศชายต่อหญิง เท่ากับ 2:1 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 45-59 ปี (ร้อยละ 55.2) รองลงมาได้แก่อายุ 25 - 44 ปี (ร้อยละ 17.2) และ 30 - 34 ปี (ร้อยละ 17.2) รายแรกเริ่มป่วยเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการไข้ ปวดเมื่อยตามร่างกาย ใบหน้าหรือเปลือกตาบวม ปวดศีรษะและท้องเสีย ผลการตรวจเม็ดเลือดขาวชนิด Eosinophil ในผู้ป่วย 24 ราย และพบว่า สูงกว่าค่าปกติ 12 ราย สาเหตุเกิดจากชาวบ้านซื้อเนื้อสุกปลาที่มาจากบ้านสบมาง ตำบลภูฟ้า อำเภอป่อเกือมาปรุงรับประทานดิบ หรือสุก ๆ ดิบ ๆ⁽²⁾

ที่บ้านสบมาง ตำบลภูฟ้า อำเภอป่อเกือ พบผู้ป่วยจำนวน 67 ราย เป็นชาย 28 ราย หญิง 39 ราย คิดเป็นอัตราส่วนเพศชาย หญิง เท่ากับ 1:1.4 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25 - 44 ปี (ร้อยละ 44.8) รองลงมาได้แก่อายุ 35 - 39 ปี (ร้อยละ 15.9) และ 30 - 34 ปี (ร้อยละ 11.4) ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการ ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามร่างกาย มีไข้ เปลือกตาบวม และท้องเสีย ผลการสุ่มตรวจเม็ดเลือดขาวชนิด Eosinophil ในผู้ป่วยพบว่า สูงกว่าค่าปกติ สาเหตุเกิดจากชาวบ้านซื้อเนื้อสุกปลาปรุงดิบ หรือสุก ๆ ดิบ ๆ รับประทาน⁽³⁾

จังหวัด แม่ฮ่องสอน พบการระบาดที่อำเภอปางมะผ้า ที่บ้านหนองผาจ้ำ ตำบลสบป่อง พบผู้ป่วยจำนวน 25 ราย เป็นชาย 13 ราย หญิง 12 ราย คิดเป็นอัตราส่วนเพศชาย หญิง เท่ากับ 1.1:1 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40 - 44 ปี (ร้อยละ 20.5) รองลงมาได้แก่อายุ 35 - 39 ปี (ร้อยละ 15.9) และ 30 - 34 ปี (ร้อยละ 11.4) รายแรกเริ่มป่วยเมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2546 รายสุดท้ายวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2546 ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการไข้ ปวดเมื่อยตามร่างกาย ปวดศีรษะ

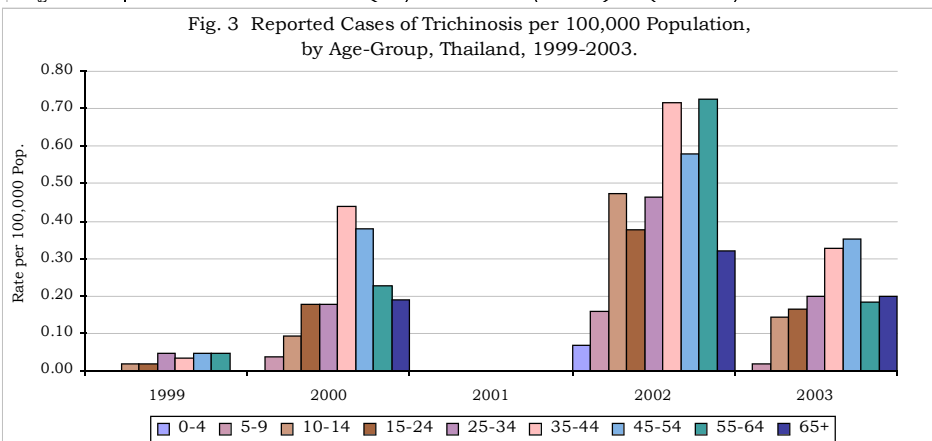
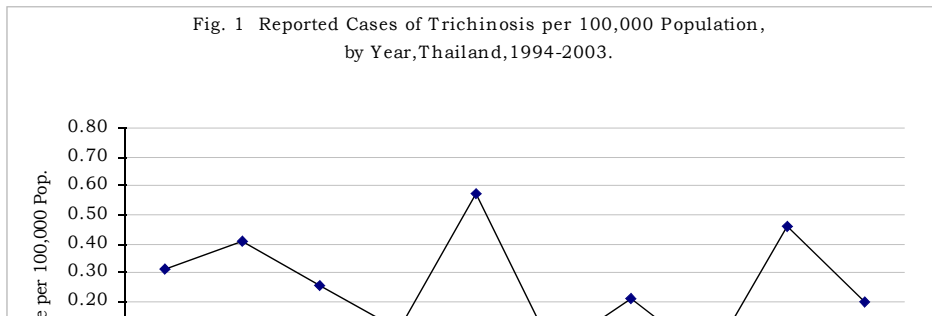
อ่อนเพลีย ผลการสุ่มตรวจเม็ดเลือดขาวชนิด Eosinophil ในผู้ป่วยพบว่าสูงกว่าค่าปกติ สาเหตุเกิดจากชาวบ้านซึ่งเป็นชาวเผ่าลีซอ นำเนื้อมาประกอบอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ ในช่วงงานกินวอซึ่งเป็นงานใหม่ของคนชาวเผ่าลีซอในช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ และในช่วงงานประเพณีมีการเลี้ยงผีช่วงต้นเดือนเมษายน และงานแต่งงานในวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2546

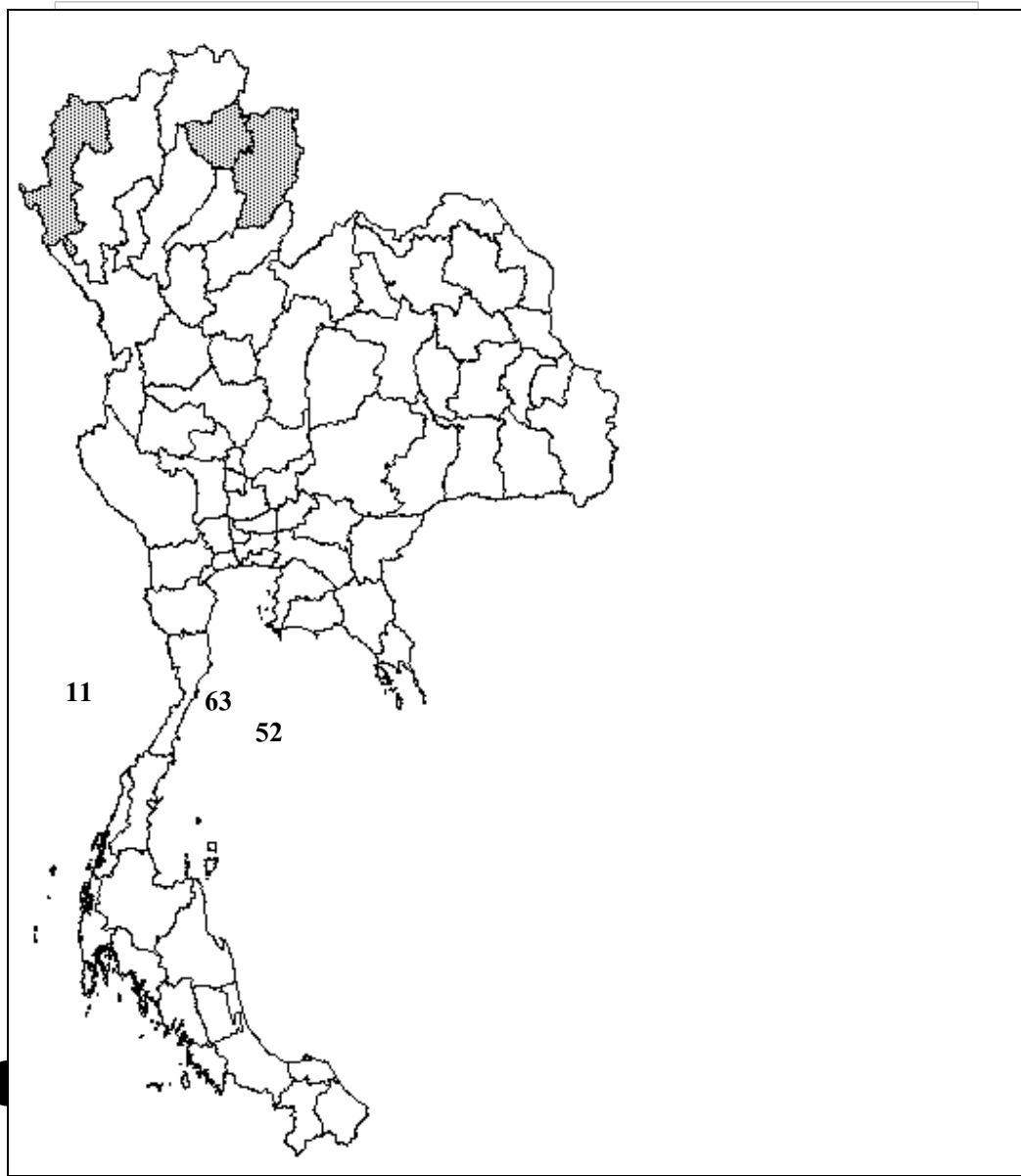
สถานการณ์การเกิดโรคทริคิโนซิสในปีนี้ สาเหตุการเกิดโรคไม่แตกต่างจากปีที่แล้วคือ ส่วนใหญ่เกิดจากการซื้อเนื้อสุกรปามารับประทานแบบดิบหรือ สุก ๆ ดิบ ๆ และมักเกิดในช่วงเวลาที่มีงานประเพณีงานทำบุญปีใหม่ และงานแต่งงาน

สรุปจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคทริคิโนซิสในปีนี้จากการเฝ้าระวังเชิงรับ และการเฝ้าระวังเชิงรุก (Active finding) มีผู้ป่วยรวม 182 ราย
เอกสารอ้างอิง

1. ไพรัช หอมนาน. รายงานการสอบสวนโรคทริคิโนซิส บ้านสบทุ หมู่ 9 บ้านน้ำมัน หมู่ 6 ตำบลแม่ลาว และบ้านต้นผึ้ง หมู่ 16 ตำบลร่มเย็น อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา [เอกสารอัดสำเนา]. [ม.ป.ท.] : [ม.ป.พ.]; [ม.ป.ป.].
2. ทีมระบาดวิทยาอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน. รายงานการสอบสวนโรคทริคิโนซิส บ้านพ้อ หมู่ 3 ตำบลแสนทอง อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน [เอกสารอัดสำเนา]. [ม.ป.ท.] : [ม.ป.พ.]; [ม.ป.ป.].
3. นิคม หมื่นจันทร์. รายงานการสอบสวนโรคทริคิโนซิส บ้านสบมาง หมู่ที่ 4 ตำบลภูฟ้า อำเภอป่อเกล้า จังหวัดน่าน [เอกสารอัดสำเนา]. [ม.ป.ท.] : [ม.ป.พ.]; [ม.ป.ป.].
4. เครือข่ายบริการสุขภาพปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน. สรุปผลการสอบสวนโรคทริคิโนซิส บ้านหนองมาจ้ำ ตำบลสบป่อง อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน [เอกสารอัดสำเนา]. [ม.ป.ท.] : [ม.ป.พ.]; [ม.ป.ป.].

ผู้เรียบ

Province	Cases	Rate (/100,000)
1 Phayao	63	12.47
2 Nan	52	10.72
3 Mae Hong Son	11	4.60

Reported Cases by Province and by Month, Thailand, 2546 (2003) – Trichinosis

Reported Cases by Province and by Age Group, Thailand, 2546 (2003) - Trichinosis

